PS - 111/26: BUDSJETT 2027 OG ØKONOMIPLAN 2027-2030

Formannskapet VEDTAK:

Budsjett 2027 og økonomiplan 2027-2030

Alternativt forslag til Kommunedirektørens innstilling fra Senterpartiet, Frp og Høyre:

1. Kommunestyret vedtar Budsjett 2027 og økonomiplan 2027-2030 med endringer i.h.t punkt 24 for drift og i.h.t til punkt 28 på investeringer, med de mål, rammer og tiltak som kommer frem for det enkelte rammeområdet. Økonomiplanens første år utgjør kommunens årsbudsjett for 2027.
2. Driftsbudsjettet vedtas i henhold til «bevilgningsoversikt drift» med endringer i.h.t punkt 24 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-4 første og andre ledd.
3. Investeringsbudsjettet vedtas i henhold til «bevilgningsoversikt investering» med endringer i.h.t punkt 28 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-5 første og andre ledd.
4. Lånerammen for investeringer settes for 2027 til 177,366 MNOK. I tillegg tas det opp 4 MNOK i startlån hos Husbanken til videre utlån, jf. punkt 20. Låneopptak for investeringer i varige driftsmidler for resten av økonomiplanperioden settes til 15,240 MNOK i 2028, 9,320 MNOK i 2029 og 1,000 MNOK i 2030.
5. Inntekt og formueskatt settes til maksimal sats i henhold til Stortingets vedtak.
6. I medhold av eigedomsskattelova §§ 2 og 3 benyttes følgende utskrivningsalternativ for skatteåret 2027: 4 promille for bolig- og fritidseiendom og 7 promille for alle andre eiendommer. Bunnfradrag settes til kr 200.000. Eiendomsskatt skrives ut etter vedtatte vedtekter og forfaller med samme terminer som øvrige kommunale avgifter. Private barnehager og skoler som ikke drives kommersielt kan få fritak etter § 7 a. Kulturfabrikken Eiendom AS, gnr. 15 bnr. 31 seksjon 1, 6 og 7, gis fritak. Gjeldende takster oppjusteres kontormessig med 10 prosent i 2027 etter § 8A-4.
7. Gebyr- og betalingssatser for Pleie og Omsorg for 2027 vedtas i tråd med vedlegget Satser Helse og Omsorg 2027.
8. Gebyr- og betalingssatser for Kultur og Idrett for 2027 vedtas i tråd med vedlegget Utleiepriser lokaler og utstyr Kulturfabrikken.
9. Gebyr- og betalingssatser for Samfunn for 2027 vedtas i tråd med vedlegget Forslag nye satser 2027.
10. Priser på kommunale tjenester endres fra 01.01.2027 til følgende:

Tjeneste	**Pris eks. mva.**	**Endring**
Vann, abonnementsgebyr	kr 1 421	-3,3 %
Vann, forbruksgebyr	kr 18,23	-2,0 %
Avløp, abonnementsgebyr	kr 2 244	+17,2 %
Avløp, forbruksgebyr	kr 20,10	-6,2 %
Feieavgift	kr 873	+2,7 %
Etablererprøve	Maksbeløp	

1. Gebyrregulativ for husholdningsrenovasjon og slam vedtas i tråd med vedlegget fra Reno-Vest IKS etter representantskapets møte 6. november,
2. Kommunestyret vedtar for 2027 et tilskudd på 8,484 MNOK til Den Norske kirke ved Sortland kirkekontor, inkludert kommunal tjenesteyting.
3. Kommunestyret vedtar for 2027 et tilskudd på 1,6 MNOK til Vesterålsrådet.
4. Kommunestyret vedtar for 2027 et tilskudd på 0,6 MNOK til RKK.
5. Kommunestyret vedtar for 2027 et tilskudd på 5,33 MNOK til PPD.
6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta nødvendige budsjettekniske tilpasninger og pensjonsjusteringer.

7. Kommunestyret gir kommunedirektøren fullmakt til å fordele budsjett på ansvars- og artsnivå innenfor rammene.
8. Enkeltvedtak som fattes i løpet av 2027 og som medfører budsjettmessige konsekvenser for 2027-2030, skal også inneholde et oppdatert handlingsprogram med saldering for hele økonomiplanperioden.
9. Sortland kommune vedtar økt bosetting av 20 flyktninger i 2027. Det bosettes ingen enslige mindreårige under 15 år.
10. Lånerammen på startlånsmidler fra Husbanken settes til 4 MNOK for 2027.
11. Kommunedirektøren gis fullmakt til å oppta en løpende trekkrettighet (kassekreditt) på inntil 200 MNOK fra 1. januar 2027.
12. Demokratistøtte i Sortland kommune fastsettes til kr 0, jf. § 3-8 i forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, Sortland kommune.
13. Eiendommer skal ikke retakseres i økonomiplanperioden.
14. Økonomiske endringer i forho0ld til kommunedirektørens fremlagte forslag til driftsbudsjett for 2026
15. (Negative beløp forbedrer resultatet, mens positive beløp øker utgiftene eller reduserer inntektene)
16.

Endringer drift i forhold til forslaget fra kommunedirektør	2027	2028	2029	2030	Kommentar
Økte inntekter over statsbudsjettet/økt skatteanslag	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	
Økte utbytter fra Vesterålen Energi og Utvikling AS	-80 000	-45 000	-25 000	0	SUM 150 MNOK
Bygge flerbrukshallen - basishallen (økt låneopptak på 167,3 MNOK)	7 000	22 600	21 900	19 300	Gir økte renter/avdrag
Drift flerbrukshallen	–	2 000	4 000	4 000	
Salg av kommunale tomter (vil gi redusert låneopptak på 100 MNOK) # egen post	-4 184	-13 509	-13 090	-11 536	Gir reduserte renter/avdrag
Gratis halleie Blåbyhallen	1 700	1 700	1 700	1 700	
Åpen hall	100	100	100	100	
Reduserte billettpriser Sortlandshallen	100	100	100	100	
Villa Hjertego	250	250	250	250	
Støtte til brukerorganisasjoner - Helse/omsorg	50	50	50	50	
Støtte til transport VTA	150	150	150	150	
Tilbud Ungdomsfabrikken	580	580	580	580	
Dirigent demenskor	70	70	70	70	
Støtte til Bygdehus	150	150	150	150	
Støtte til lag/foreninger	250	250	250	250	
Byutvikling - Sortland Byforening	200	200	200	200	

Satse på Campus Sortland – lesesalsplasser Gerdas Hus	100	100	100	100	
Selnes Kultursti	200				
Ikke gjennomføre retaksering	-6 000	10 000	10 000	10 000	
Opprettholde bunnfradraget på 200 000 på eiendomsskatt	4 000	4 000	2 000	4 000	
Uspefiserte tiltak – Omstilling bærekraftig kommuneøkonomi	-14 000	-30 000	-60 000	-70 000	Programmet skal vedtas i mars 2027
SUM ENDRINGER	**−94 284**	**−51 209**	**−61 490**	**−45 536**	
Underskudd før endringer	**88 192**	**45 782**	**58 299**	**33 279**	
Overskudd etter endringer	**−6 092**	**−5 427**	**−3 191**	**−12 257**	

1. Omstilling bærekraftig kommuneøkonomi

Kommunedirektøren bes senest innen utgangen av februar 2027 legge fram en samlet og forpliktende plan for omstilling og strukturelle tiltak til behandling i formannskapet/kommunestyre i mars 2027.
Planen skal omfatte hele kommunen og vise tiltak med økonomisk effekt i 2027 og helårseffekt for 2028–2030. Planen skal minimum sannsynliggjøre netto driftsforbedringer på 14 mill. kroner i 2027, 30 mill. kroner i 2028, 60 mill. kroner i 2029 og 70 mill. kroner i 2030, i samsvar med det politiske endringsforslaget.
For hvert tiltak skal planen minst vise: dagens organisering og kostnad, foreslått endring, berørte årsverk, engangskostnader, brutto og netto økonomisk effekt per år, tidspunkt for realisering, risiko, konsekvenser for tjenestekvalitet og lovpålagte krav, behov for evt. investeringer, samt plan for medvirkning og gjennomføring.
Planen skal minst omfatte:
a) administrativ organisering og antall ledelsesnivåer,
b) skole-, barnehage- og SFO-struktur,
c) helse- og omsorgsstruktur
d) utnyttelse av kommunal eiendomsmasse og arealbruk
e) interkommunalt samarbeid og vertskommuneløsninger,
f) innkjøp, kontrakter, lisenser og konsulentbruk,
g) digitalisering, automatisering og velferdsteknologi,
h) kultur- og idrettsområdet, herunder driften av Kulturfabrikken
i) politisk og administrativ møtevirksomhet
j) bruk av ny teknologi, herunder AI
k) Utredning av muligheten for konkurranseutsetting av drift og levering av kommunale tjenester.
l) oversikt over tilskudd, støtteordninger og andre ytelser fra kommunen
Oversikten skal omfatte:

- Direkte økonomiske tilskudd og faste støtteordninger.
- Driftsavtaler og samarbeidsavtaler.
- Gratis eller subsidiert bruk av kommunale lokaler, bygg og anlegg.
- Kommunale tjenester, vedlikehold og annen praktisk bistand.
- Andre økonomiske forpliktelser og indirekte støtteordninger.

Oversikten skal vise hvem som mottar støtte, hva støtten gjelder, årlige kostnader og eventuelle avtalers varighet.

Statsforvalteren har i brev datert 16.10.2026, bevilget 1 MNOK i Omstillingsmidler til Sortland Kommune og en rekke øvrige kommuner med følgende begrunnelse:
Formålet med tildelingene er å legge til rette for et målrettet arbeid med å identifisere og gjennomføre tiltak som kan bidra til en bærekraftig økonomisk utvikling og gjenopprette økonomisk

balanse i kommunene. For kommunene Hadsel, Hamarøy, Sortland, Sømna og Øksnes kan omstillingsmidlene også bidrag til å forebygge en eventuell innmelding i ROBEK.
Vi ber Kommunedirektøren om å innhente tilbud fra firma med relevant kompetanse, innenfor terskelverdien på 0,5 MNOK, for å bistå med utarbeidelse og fremleggelse av sak til kommunestyret. Kostnadene dekkes av de bevilgede omstillingsmidler.

1. Midlertidig ansettelsesstopp

Fra vedtaksdato innføres ansettelsesstopp fram til kommunestyret har behandlet den samlede omstillings- og strukturplanen. Stoppen gjelder faste og midlertidige stillinger, økte stillingsandeler, nye engasjementer og innleie som i realiteten erstatter ordinær bemanning i Sortland kommune. Kommunedirektøren kan gjøre unntak når dette er nødvendig for å oppfylle lovpålagte oppgaver, sikre liv, helse og beredskap, opprettholde forsvarlig bemanning i kritiske tjenester eller andre særskilte hensyn tilsier dette.

1. Utbytte og eierstrategi i Vesterålen Energi og Utvikling AS

Kommunestyret vedtar utbyttekrav til selskapet med 80 MNOK i 2027, 45 MNOK i 2028 og 25 MNOK i 2029 i tråd med budsjettforutsetningene
Kommunidirektøren bes om å fremlegge sak innen februar 2027 om videre eierstrategi i Vesterålen Energi og Utvikling AS.

1. Økonomiske endringer på investering i forhold til kommunedirektørens forslag
2.

Endringer i investering forhold til forslaget fra kommunedirektør	2027	2028	2029	2030
Gjennomføre bygging av Flerbrukshall og basis	167 300			
Salg av kommunale eiendommer – reduksjon låneopptak	-100 000			

1. Følgende kommunale eiendommer skal selges for å oppnå totalt salgssum på minst 100 MNOK som vil kunne redusere det nødvendige låneopptaket for Flerbrukshallen tilsvarende:
2.
3.

	Anslag på verdi
Nortura Eiendommmen	-30 000
Bankplassen	-6 000
Gamle Brannstasjonen	-4 000
Skytterhaugen	-20 000
Tomter Vestmarka Industriområde	-10 000
Holmen Næringsområde	-5 000
Parkeringsplass nord i Kvartal 19	5 000
Parkeringsplass sør i Kvartal 18	-3 000
Tomtefelt Rundheia/Lamarkbakken over grønnslettveien/Skytterveien	-20 000
Tomtefelt Rundheia/Lamarkbakken ved sammenkoblinga Vesterveien/Bjørklundveien	-10 000
Tomtefelt Jennestad	-4 000
SUM	-117 000

1. Vedlegg

Kommunestyret vedtar Vedlegg 1 – «Budsjettforutsetninger», og vedlegg 2 – «fordeling av omstillingskrav» som en del av budsjettet

SORTLAND KOMMUNE

Budsjett 2027 og økonomiplan 2027–2030

Vedlegg 1: Budsjettforutsetninger 2027-2030

1. Sammendrag og politisk utgangspunkt

Sortland kommune står i en ekstraordinært krevende økonomisk situasjon. Kommunedirektørens forslag viser et fremført merforbruk på 88,2 mill. kroner i 2027 og til sammen et merforbruk på 225,6 MNOK i hele økonomiplanperioden 2027-2030. Dette samtidig som disposisjonsfondet er oppbrukt. Forslaget inneholder flere konkrete innsparingstiltak, men dokumenterer at ubalansen ikke kan løses gjennom mindre enkeltkutt alene. Det er nødvendig med varige omstillings- og strukturtiltak i hele kommuneorganisasjonen.

Flerbrukshall. De fem partiene Venstre, Senterpartiet, Frp, Arbeiderpartiet og Høyre gjorde i kommunestyret 12.november 2026 vedtak om å videreføre byggingen av Sortland flerbrukshall med integrert basishall for turn. Dette vedtaket forsterker behovet for en forpliktende plan som bringer driften i varig balanse. Hele vedtaket og begrunnelsen ligger som vedlegg A. Deler av begrunnelsen refereres til her og er som følger:

Kommunestyret erkjenner samtidig de betydelige økonomiske utfordringene kommunen står overfor. Disse utfordringene må møtes gjennom langsiktige og strukturelle grep som styrker kommuneøkonomien. Kommunestyret mener derfor at det er mulig å kombinere realisering av flerbrukshallen med nødvendige omstillingstiltak, en aktiv forvaltning av kommunens eiendeler og vurdering av tiltak som kan redusere kommunens framtidige lånebelastning.

Vi mener at omstillingen blant annet må omfatte organisering, ledelsesstruktur, tjenesteproduksjon, bemanning, eiendomsmasse, interkommunalt samarbeid og bruk av ny teknologi, herunder AI. Tiltakene må vurderes samlet, med medvirkning fra ansatte, tillitsvalgte, brukere og innbyggerne.

Hovedgrep i forslaget

- Kommunedirektørens forslag legges til grunn, med de politiske endringene som følger av vedlegg B og C. Etter endringene blir det et budsjettert overskudd på driften for 2027 på 6,1 MNOK og til sammen 27,0 MNOK for hele økonomiplanperioden 2027-2030.
- Kommunedirektøren skal senest innen utgangen av februar 2027 legge fram en samlet, tallfestet omstillings- og strukturplan til politisk behandling i formannskap/kommunestyret i mars 2027.
- Det innføres midlertidig ansettelsesstopp fram til planen er vedtatt, med strengt avgrensede unntak.

Det er lagt inn en effekt på omstilling på 14 millioner kroner i 2027. Denne forutsettes tatt ned gjennom reduksjon i antall årsverk i kommunen. Ansatte som utfører direkte tjenester overfor brukere, pasienter og elever innen helse, omsorg og oppvekst skjermes. Administrative stillinger i disse sektorene skjermes ikke

Vedtak i sak 018/26 opprettholdes og eventuelle økninger i driften knyttet til leie og drift av nye omsorgsboliger innarbeides i budsjettregulering.

2. Forslag til vedtak

Kommunestyret vedtar følgende:

1. Budsjett og økonomiplan

Kommunedirektørens forslag til budsjett 2027 og økonomiplan 2027–2030 vedtas med de endringer og presiseringer som framgår av dette vedtaket og vedlegg B–C. Kommunedirektøren gis fullmakt til å innarbeide vedtatte endringer i bevilgningsoversiktene, budsjettskjemaene og økonomiplanen, og til å rette åpenbare summerings- og periodiseringsfeil uten at realiteten i vedtaket endres.

2. Økonomisk balanse og styringsmål

Kommunestyret legger til grunn at løpende driftsutgifter over tid skal finansieres av løpende inntekter. Omstillingsarbeidet skal ha som mål å bringe budsjettet og økonomiplanen i lovlig og varig balanse, dekke tidligere års merforbruk og gradvis gjenoppbygge økonomiske reserver. Engangsinntekter skal som hovedregel ikke benyttes til å finansiere varig drift.

Salg av kommunale tomter og ekstraordinære utbytter fra Vesterålen Energi og Utvikling AS for 2027-2029 anses som nødvendige for å redusere låneopptak/finansiere driften i en overgangsperiode frem til driften er kommet varig i balanse.

3. Samlet omstillings- og strukturplan innen april 2027

Kommunedirektøren bes senest innen utgangen av februar 2027 legge fram en samlet og forpliktende plan for omstilling og strukturelle tiltak til behandling i formannskapet/kommunestyre i mars 2027.

Planen skal omfatte hele kommunen og vise tiltak med økonomisk effekt i 2027 og helårseffekt for 2028–2030. Planen skal minimum sannsynliggjøre netto driftsforbedringer på 14 mill. kroner i 2027, 30 mill. kroner i 2028, 60 mill. kroner i 2029 og 70 mill. kroner i 2030, i samsvar med det politiske endringsforslaget.

For hvert tiltak skal planen minst vise: dagens organisering og kostnad, foreslått endring, berørte årsverk, engangskostnader, brutto og netto økonomisk effekt per år, tidspunkt for realisering, risiko, konsekvenser for tjenestekvalitet og lovpålagte krav, behov for evt. investeringer, samt plan for medvirkning og gjennomføring.

Planen skal minst omfatte:

a) administrativ organisering og antall ledelsesnivåer,
b) skole-, barnehage- og SFO-struktur,
c) helse- og omsorgsstruktur
d) utnyttelse av kommunal eiendomsmasse og arealbruk
e) interkommunalt samarbeid og vertskommuneløsninger,
f) innkjøp, kontrakter, lisenser og konsulentbruk,
g) digitalisering, automatisering og velferdsteknologi,
h) kultur- og idrettsområdet, herunder driften av Kulturfabrikken
i) politisk og administrativ møtevirksomhet
j) bruk av ny teknologi, herunder AI
k) Utredning av muligheten for konkurranseutsetting av drift og levering av kommunale tjenester.
l) oversikt over tilskudd, støtteordninger og andre ytelser fra kommunen

Oversikten skal omfatte:

- Direkte økonomiske tilskudd og faste støtteordninger.
- Driftsavtaler og samarbeidsavtaler.
- Gratis eller subsidiert bruk av kommunale lokaler, bygg og anlegg.
- Kommunale tjenester, vedlikehold og annen praktisk bistand.
- Andre økonomiske forpliktelser og indirekte støtteordninger.

Oversikten skal vise hvem som mottar støtte, hva støtten gjelder, årlige kostnader og eventuelle avtalers varighet.

Statsforvalteren har i brev datert 16.10.2026, bevilget 1 MNOK i Omstillingsmidler til Sortland Kommune og en rekke øvrige kommuner med følgende begrunnelse:

Formålet med tildelingene er å legge til rette for et målrettet arbeid med å identifisere og gjennomføre tiltak som kan bidra til en bærekraftig økonomisk utvikling og gjenopprette økonomisk balanse i kommunene. For kommunene Hadsel, Hamarøy, Sortland, Sømna og Øksnes kan omstillingsmidlene også bidrag til å forebygge en eventuell innmelding i ROBEK.

Vi ber Kommunedirektøren om å innhente tilbud fra firma med relevant kompetanse, innenfor terskelverdien på 0,5 MNOK, for å bistå med utarbeidelse og fremleggelse av sak til kommunestyret. Kostnadene dekkes av de bevilgede omstillingsmidler.

4. Midlertidig ansettelsesstopp

Fra vedtaksdato innføres ansettelsesstopp fram til kommunestyret har behandlet den samlede omstillings- og strukturplanen. Stoppen gjelder faste og midlertidige stillinger, økte stillingsandeler, nye engasjementer og innleie som i realiteten erstatter ordinær bemanning i Sortland kommune.

Kommunedirektøren kan gjøre unntak når dette er nødvendig for å oppfylle lovpålagte oppgaver, sikre liv, helse og beredskap, opprettholde forsvarlig bemanning i kritiske tjenester eller andre særskilte hensyn tilsier dette.

5. Eierstrategi i Vesterålen Energi og Utvikling AS
Kommunidirektøren bes om å fremlegge sak innen februar 2027 om videre eierstrategi i Vesterålen Energi og Utvikling AS.

3. Oppsummering
3.1 Økonomien krever mer enn enkeltkutt
Kommunedirektørens forslag viser et fremført merforbruk på 88,2 MNOK i 2027 og til sammen et merforbruk på 225,6 MNOK i hele økonomiplanperioden 2027-2030. Disposisjonsfondet er oppbrukt, noe som gjør at kommunen ikke har en buffer for slike underskudd. Enkeltkutt kan redusere kortsiktig merforbruk, men kan ikke alene løse den underliggende ubalansen.
3.2 Demografien må styre tjenestestrukturen
Antallet barn i barnehage- og grunnskolealder forventes å falle, mens antallet eldre vil øke betydelig. Kommunedirektørens kunnskapsgrunnlag anslår 236 færre barn i grunnskolealder fram mot 2036 og sterk vekst i gruppene over 80 år. Kapasitet, bygg og bemanning må derfor flyttes og dimensjoneres i takt med faktiske behov.
3.3 Varige driftsendringer må prioriteres
Omstillingen må omfatte hele kommunen, og at engangsinntekter bare kan bidra på kort sikt. Varig økonomisk balanse krever endringer i organisering, struktur, arbeidsprosesser og arealbruk.
3.4 Ansettelsesstopp er et midlertidig kontrolltiltak
Lønn og sosiale utgifter er kommunens største påvirkbare kostnadsområde. En midlertidig ansettelsesstopp hindrer at organisasjonen bindes til nye varige kostnader før framtidig struktur er avklart. Samtidig er en absolutt stopp uforsvarlig i helse, omsorg, beredskap og andre lovpålagte tjenester. Forslaget kombinerer derfor stopp med dokumenterte og sentralt godkjente unntak.
3.5 En brei forankring gir bedre muligheter for gjennomføring

- Senterpartiet, Fremskrittpartiet og Høyre legger med dette frem et budsjettert overskudd på driften for 2027 på 6,1 MNOK og til sammen 27,0 MNOK for hele økonomiplanperioden 2027-2030.

Omstillingen som er nødvendig for å oppnå disse budsjettmålene vil berøre ansatte, brukere og lokalsamfunn. Brei politisk forankring, åpenhet om konsekvenser og reell medvirkning øker sannsynligheten for at tiltakene kan vedtas og gjennomføres. Forslaget legger derfor vekt på partsamarbeid, dokumenterte konsekvensvurderinger og løpende politisk kontroll.

Vedlegg A: Vedtak i Kommunestyret i Sortland 12.november 2026:

Kommunestyret opprettholder tidligere vedtak om bygging av Sortland flerbrukshall med integrert basishall for turn, og legger til grunn at prosjektet gjennomføres i henhold til vedtatt fremdriftsplan.
2. Prosjektet innarbeides i budsjett og økonomiplan 2027–2030.
3. Kommunestyret konstaterer at framlagt forslag til budsjett og økonomiplan viser en økonomisk ubalanse på ca. 88,2 mill. kroner i 2027. Ubalansen skyldes blant annet mindreinntekter for integreringstilskudd fra staten på om lag 27 mill. kroner, økte renteutgifter på langsiktig gjeld på om lag 20/13 mill. kroner, økte avdragsutgifter på kr. 8,9 millioner kroner, økte pensjonsutgifter på om lag 14 mill. kroner, økte driftstilskudd til private barnehager på om lag 14,5 mill. kroner, udekket driftsresultat fra 2025 på 9,859 mill. kroner samt reduserte inntekter fra vertskommunetilskudd på om lag 4,832 mill. kroner. For perioden 2028–2030 er den samlede ubalansen anslått til om lag 138 mill. kroner.
4. Kommunestyret legger til grunn at realisering av flerbrukshallen forutsetter at det gjennom budsjett- og økonomiplanbehandlingen vedtas tiltak som sikrer økonomisk balanse og en bærekraftig

kommuneøkonomi i perioden 2027–2030. Kommunestyret mener at nødvendige innsparinger i hovedsak må oppnås gjennom varige og strukturelle tiltak som gir effekt over tid.
5. Kommunestyret legger følgende føringer til grunn for det videre arbeidet med budsjett og økonomiplan:
a. Det skal vurderes en omstillingspakke med strukturelle og organisatoriske tiltak som gir varige økonomiske effekter i økonomiplanperioden. Dette omfatter blant annet framtidig behandling av skole- og barnehagestruktur, men også andre tjenestestrukturer.
b. Mulighetene for økte eieruttak og ekstraordinære utbytter skal vurderes i forbindelse med eventuell realisering av verdier i Vesterålskraft AS, innenfor rammene av forsvarlig eierskap og selskapsforvaltning.
c. Kommunens eiendomsmasse, aksjeposter og øvrige verdier skal gjennomgås med sikte på å identifisere eiendeler som ikke er nødvendige for kommunens kjernevirksomhet og som kan realiseres for å styrke kommunens finansielle handlingsrom.
d. Det legges til grunn at eventuelle salgsinntekter fra eiendommer og andre verdier i størst mulig grad benyttes til å redusere lånebehovet knyttet til investeringen i Sortland flerbrukshall.
Begrunnelse:
Kommunestyret mener at Sortland flerbrukshall med basishall for turn er et viktig framtidsrettet anlegg for barn og unge, frivilligheten, idretten og folkehelsen i kommunen. Prosjektet svarer på et dokumentert behov for økt hallkapasitet og bedre tilrettelegging for organisert aktivitet.
Kommunestyret erkjenner samtidig de betydelige økonomiske utfordringene kommunen står overfor. Disse utfordringene må møtes gjennom langsiktige og strukturelle grep som styrker kommuneøkonomien. Kommunestyret mener derfor at det er mulig å kombinere realisering av flerbrukshallen med nødvendige omstillingstiltak, en aktiv forvaltning av kommunens eiendeler og vurdering av tiltak som kan redusere kommunens framtidige lånebelastning.
Kommunestyret legger derfor til grunn at arbeidet med økonomisk omstilling og realisering av flerbrukshallen skal gjennomføres parallelt i den kommende budsjett- og økonomiplanperioden.

Vedlegg B – Endringer i driftsbudsjett 2027–2030

Beløpene er oppgitt i tusen kroner. Negative beløp forbedrer resultatet, mens positive beløp øker utgiftene eller reduserer inntektene.

Endringer drift i forhold til forslaget fra kommunedirektør	2027	2028	2029	2030	Kommentar
Økte inntekter over statsbudsjettet/økt skatteanslag	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	
Økte utbytter fra Vesterålen Energi og Utvikling AS	-80 000	-45 000	-25 000	0	SUM 150 MNOK
Bygge flerbrukshallen - basishallen (økt låneopptak på 167,3 MNOK)	7 000	22 600	21 900	19 300	Gir økte renter/avdrag
Drift flerbrukshallen	–	2 000	4 000	4 000	
Salg av kommunale tomter (vil gi redusert låneopptak på 100 MNOK) # egen post	-4 184	-13 509	-13 090	-11 536	Gir reduserte renter/avdrag
Gratis halleie Blåbyhallen	1 700	1 700	1 700	1 700	
Åpen hall	100	100	100	100	
Reduserte billettpriser Sortlandshallen	100	100	100	100	
Villa Hjertego	250	250	250	250	
Støtte til brukerorganisasjoner - Helse/omsorg	50	50	50	50	

Støtte til transport VTA	150	150	150	150	
Tilbud Ungdomsfabrikken	580	580	580	580	
Dirigent demenskor	70	70	70	70	
Støtte til Bygdehus	150	150	150	150	
Støtte til lag/foreninger	250	250	250	250	
Byutvikling - Sortland Byforening	200	200	200	200	
Satse på Campus Sortland – lesesalsplasser Gerdas Hus	100	100	100	100	
Selnes Kultursti	200				
Ikke gjennomføre retaksering	-6 000	10 000	10 000	10 000	
Opprettholde bunnfradraget på 200 000 på eiendomsskatt	4 000	4 000	2 000	4 000	
Uspefiserte tiltak – Omstilling bærekraftig kommuneøkonomi	-14 000	-30 000	-60 000	-70 000	Programmet skal vedtas i mars 2027
SUM ENDRINGER	**–94 284**	**–51 209**	**–61 490**	**–45 536**	
Underskudd før endringer	**88 192**	**45 782**	**58 299**	**33 279**	
Overskudd etter endringer	**–6 092**	**–5 427**	**–3 191**	**–12 257**	

Vedlegg C – Salg av kommunal eiendom for å redusere låneopptaket ved realisering av ny flerbrukshall og basishall –
Endringer i investeringsbudsjettet 2027–2030

Endringer i investering forhold til forslaget fra kommunedirektør	2027	2028	2029	2030
Gjennomføre bygging av Flerbrukshall og basis	167 300			
Salg av kommunale eiendommer – reduksjon låneopptak	-100 000			
Anslag på verdi				
Nortura Eiendommmen	-30 000			
Bankplassen	-6 000			
Gamle Brannstasjonen	-4 000			
Skytterhaugen	-20 000			
Tomter Vestmarka Industriområde	-10 000			
Holmen Næringsområde	-5 000			
Parkeringsplass nord i Kvartal 19	5 000			
Parkeringsplass sør i Kvartal 18	-3 000			
Tomtefelt Rundheia/Lamarkbakken over grønnslettveien/Skytterveien	-20 000			
Tomtefelt Rundheia/Lamarkbakken ved sammenkoblinga Vesterveien/Bjørklundveien	-10 000			
Tomtefelt Jennestad	-4 000			
SUM	-117 000			

Vedlegg 2: Fordeling av omstillingskrav på rammeområder, jf. Kommuneloven §§ 14-2 og 14-4
Dette vedlegget fordeler omstillingskravet i budsjettforslaget på rammeområdene.
Etter kommuneloven §§ 14-2 og 14-4 skal kommunestyret selv vedta et realistisk budsjett i balanse

og fastsette prioriteringer og bevilgninger. Departementets tolkningsuttalelse 12. november 2024 presiserer at innsparingskrav må fordeles på budsjettområdene av kommunestyret, ikke administrasjonen.

1. Fordelingsprinsipp

Budsjettforslagets sammendrag og vedtaksforslag punkt 2–4 gir følgende hovedføringer:

- Omstillingen skal omfatte hele kommunen og gi varig økonomisk balanse gjennom drifts- og strukturendringer.
- Netto driftsforbedringer skal minst utgjøre 14 mill. kroner i 2027, 30 mill. i 2028, 60 mill. i 2029 og 70 mill. i 2030. Effekten i 2027 skal tas gjennom færre årsverk, med skjerming av direkte tjenesteyting innen helse, omsorg og oppvekst, men ikke administrative stillinger.
- En tallfestet omstillings- og strukturplan skal legges fram innen utgangen av februar 2027 og behandlespolitisk i mars. Tiltakene skal vise økonomisk effekt, framdrift, risiko og tjenestekonsekvenser og utarbeides med medvirkning.
- Det foreslås midlertidig ansettelsesstopp fram til planen er behandlet, med avgrensede unntak for blant annet lovpålagte oppgaver og kritiske tjenester.

2. Vurdering i struktur- og omstillingsforslaget

Omstillingskravet fordeles årlig mellom rammeområdene Kommunedirektør, Oppvekst, Helse og omsorg og Samfunn etter deres andel av samlet netto driftsramme i bevilgningsoversikt 1B for det aktuelle året i.ht. til tabell i punkt 3.

Struktur- og omstillingsforslaget som skal behandles av Kommunestyret i februar-mars 2027 skal inneholde en særskilt vurdering av om den forholdsmessige fordelingen av kuttene fortsatt er hensiktsmessig.

Dersom struktur- og omstillingsforslaget anbefaler en annen fordeling mellom rammeområdene, skal omfordelingen legges fram for kommunestyret og vedtas gjennom en budsjettregulering.

3. Fordeling av omstillingskravet, jf. Kommuneloven §§ 14-2 og 14-4

Beløp i 1 000 kroner. Negative beløp innebærer reduksjon av ramme.

Rammeområde	2027	2028	2029	2030
Kommunedirektør	−1 101	−1 899	−3 818	−4 455
Oppvekst	−5 550	−12 108	−24 345	−28 402
Helse og omsorg	−5 430	−11 803	−23 412	−27 314
Samfunn	−1 919	−4 190	−8 425	−9 829
Sum omstillingskrav	**−14 000**	**−30 000**	**−60 000**	**−70 000**

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING

1. Kommunestyret vedtar Budsjett 2027 og økonomiplan 2027 – 2030 med de mål, rammer og tiltak som kommer frem for det enkelte rammeområdet. Økonomiplanens første år utgjør kommunens årsbudsjett for 2027.

2. Driftsbudsjettet vedtas i henhold til «bevilgningsoversikt drift» i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-4 første og andre ledd.

3. Investeringsbudsjettet vedtas i henhold til «bevilgningsoversikt investering» i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-5 første og andre ledd.

4. Lånerammen for investeringer settes for 2027 til 110,066 MNOK. I tillegg tas det opp 4 MNOK i startlån hos Husbanken - til videre utlån, jfr. punkt 20. Låneopptak for investeringer i varige driftsmidler for resten av økonomiplanperioden settes til 15,240 MNOK i 2028, 9,320 MNOK i 2029 og 1,000 MNOK i 2030.

5. Inntekt og formueskatt settes til maksimal sats i henhold til Stortingets vedtak.

6. I medhold til lov om eigedomsskatt til kommunane (eigedomsskattelova) §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2027:

Eiendomsskattesatsen utskrives med 4 ‰ for bolig- og fritidseiendom og 7 ‰ for alle andre eiendommer i henhold til eiendomsskattelovens § 2 og 3.

Bunnfradrag for godkjente bolig og fritidseiendommer settes til kr. 0.

a. Eiendomsskatt skrives ut i henhold til vedtatte eiendomsskattevedtekter.

b. Eiendomsskatt forfaller til betaling med samme terminer som øvrige kommunale avgifter.

c. Etter eiendomsskatteloven § 7a skal det innvilges fritak for eiendomsskatt for så vidt gjelder private barnehager og skoler, som ikke driver på kommersielt grunnlag. Videre kan eiendommer som eies av stiftelser eller organisasjoner, som ivaretar kommunens gavn eller tarv og som ikke driver på kommersielt grunnlag, herunder bygdehus og idrettsanlegg som er åpne for alle, av kommunestyret innvilges fritak for eiendomsskatt.

d. For skatteåret 2027 skal det gis fritak for eiendom iht. eiendomsskatteloven § 7 bokstav a) for Kulturfabrikken Eiendom AS – gnr. 15 bnr. 31 seksjon 1, 6 og 7.

e. For 2027 gjennomføres en kontormessig oppjustering av gjeldende takster, (i henhold til Eiendomsskattelovens § 8A-4) med 10 %.

7. Gebyr- og betalingssatser for Pleie og Omsorg for 2027 vedtas i tråd med vedlegget *satser Helse og Omsorg 2027.*

8. Gebyr- og betalingssatser for Kultur og Idrett for 2027 vedtas i tråd med vedlegget *utleiepriser lokaler og utstyr Kulturfabrikken*.

9. Gebyr- og betalingssatser for Samfunn for 2027 vedtas i tråd med vedlegget *forslag nye satser 2027*.

10. Priser på kommunale tjenester som endres fra 01.01.27 jfr.: 1. Vann, abonnementsgebyr: kr. 1.469 + mva. (+ 10,2 %) 2. Vann, forbruksgebyr: kr. 18,59 + mva. (+ 24 %) 3. Avløp, abonnementsgebyr: kr. 1.914 + mva. (+ 68 %) 4. Avløp, forbruksgebyr: kr. 21,42 + mva. (+ 64,4 %) 5. Feieavgift: kr. 850 + mva. (+ 22,7 %) 6. Omregningsfaktor for stipulert forbruk beholdes på 1,2 i henhold til anbefaling fra Norsk vann samt forurensningsforskriften § 16-4, første ledd. 7. Gebyr for etablererprøve fastsettes til maksbeløp.

11. Gebyrregulativ for husholdningsrenovasjon og slam vedtas i tråd med vedleget fra Reno-Vest IKS.

12. Kommunestyret vedtar for 2027 et tilskudd på 8,484 MNOK til Den Norske kirke v/Sortland kirkekontor inkl. kommunal tjenesteyting.

13. Kommunestyret vedtar for 2027 et tilskudd på 1,6 MNOK til Vesterålsrådet

14. Kommunestyret vedtar for 2027 et tilskudd på 0,6 MNOK til RKK.

15. Kommunestyret vedtar for 2027 et tilskudd på 5,33 MNOK til PPD.

16. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta nødvendige budsjettekniske tilpasninger og pensjonsjusteringer.

17. Kommunestyret gir kommunedirektøren fullmakt til å fordele budsjett på ansvars- og artsnivå innenfor rammene.

18. Enkeltvedtak som fattes i løpet av 2027 som medfører budsjettmessige konsekvenser for 2027-2030 skal også inneholde et oppdatert handlingsprogram med saldering for hele økonomiplanperioden.

19. Sortland kommune vedtar økt bosetting av 20 flyktninger i 2027, det bosettes ingen enslige mindreårige under 15 år.

20. Lånerammen på startlånsmidler fra Husbanken settes til 4 MNOK for 2027.

21. Kommunedirektøren gis fullmakt til å oppta en løpende trekkrettighet (kassekreditt) på inntil 200 MNOK fra 1. januar 2027.

22. Endring i demokratistøtte i Sortland kommune fastsettes til kr. 0,- jfr. § 3-8 i Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, Sortland kommune.

23. Eiendommer retakseres i 2027, slik at nye eiendomsskattetakster kan gjelde fra 2028.

Formannskapet behandling - 25.11.2026 - PS-111/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Endringsforslag fra Arbeiderpartiet, foreslått av Tove Mette Bjørkmo , Arbeiderpartiet

Forslag til budsjett/økonomiplan

Økonomisk utgangspunkt

Sortland kommune står i en ekstraordinært krevende økonomisk situasjon. Kommunedirektørens forslag viser et fremført merforbruk på 88,2 mill. kroner i 2027 og til sammen et merforbruk på 225,6 MNOK i hele økonomiplanperioden 2027-2030. Dette samtidig som disposisjonsfondet er oppbrukt. Forslaget inneholder flere konkrete innsparingstiltak, men dokumenterer at ubalansen ikke kan løses gjennom mindre enkeltkutt alene. Det er nødvendig med varige omstillings- og strukturtiltak i hele kommuneorganisasjonen.

Flerbrukshall. Kommunestyret vedtok 12.november 2026 vedtak å videreføre byggingen av Sortland flerbrukshall med integrert basishall for turn. Dette vedtaket forsterker behovet for en forpliktende plan som bringer driften i varig balanse.

Vedtaket vil kreve omstilling driften i Sortland kommune som blant annet vil omfatte organisering, ledelsesstruktur, tjenesteproduksjon, bemanning, eiendomsmasse, interkommunalt samarbeid og bruk av ny teknologi, herunder AI. Tiltakene må vurderes samlet, med medvirkning fra ansatte, tillitsvalgte, brukere og innbyggerne.

Strukturelle endringer/omstilling

Det er lagt inn en effekt på omstilling på 14 millioner kroner i 2027. Kommunedirektøren skal senest innen utgangen av februar 2027 legge fram en omstillings- og strukturplan til politisk behandling i formannskap/kommunestyret i mars 2027.

Planen skal minimum sannsynliggjøre netto driftsforbedringer på 14 mill. kroner i 2027, 30 mill. kroner i 2028, 46 mill. kroner i 2029 og 46 mill. kroner i 2030.

Statsforvalteren har i brev datert 16.10.2026, bevilget 1 MNOK i Omstillingsmidler til Sortland Kommune og en rekke øvrige kommuner med følgende begrunnelse:

Formålet med tildelingene er å legge til rette for et målrettet arbeid med å identifisere og gjennomføre tiltak som kan bidra til en bærekraftig økonomisk utvikling og gjenopprette økonomisk balanse i kommunene. For kommunene Hadsel, Hamarøy, Sortland, Sømna og Øksnes kan omstillingsmidlene også bidrag til å forebygge en eventuell innmelding i ROBEK.

Vi ber kommunedirektøren legge fram forslag til formannskapet hvordan dette arbeidet skal gjennomføres.

Økonomisk balanse og styringsmål

Kommunestyret legger til grunn at løpende driftsutgifter over tid skal finansieres av løpende inntekter. Omstillingsarbeidet skal ha som mål å bringe budsjettet og økonomiplanen i lovlig og varig balanse, dekke tidligere års merforbruk og gradvis gjenoppbygge økonomiske reserver. Engangsinntekter skal som hovedregel ikke benyttes til å finansiere varig drift.

Salg av kommunale tomter og ekstraordinære utbytter fra Vesterålen Energi og Utvikling AS for 2027-2029 anses som nødvendige for å redusere låneopptak/finansiere driften i en overgangsperiode frem til driften er kommet varig i balanse.

Eierstrategi i Vesterålen Energi og Utvikling AS

Kommunidirektøren bes om å fremlegge sak innen februar 2027 om videre eierstrategi i Vesterålen Energi og Utvikling AS.

En brei forankring gir bedre muligheter for gjennomføring

Arbeiderpartiet legger med dette frem et budsjettert overskudd på driften for 2027 på 342 000 til sammen 16,9 MNOK for hele økonomiplanperioden 2027-2030.

Omstillingen som er nødvendig for å oppnå disse budsjettmålene vil berøre ansatte, brukere og lokalsamfunn. Brei politisk forankring, åpenhet om konsekvenser og reell medvirkning øker sannsynligheten for at tiltakene kan vedtas og gjennomføres. Forslaget legger derfor vekt på partsamarbeid, dokumenterte konsekvensvurderinger og løpende politisk kontroll.

Endringer i kommunedirektørens forslag pkt 4 og pkt 6

Pkt 4. Lånerammen for investeringer settes for 2027 til 177,366 MNOK. I tillegg tas det opp 4 MNOK i startlån hos Husbanken til videre utlån, jf. punkt 20. Låneopptak for investeringer i varige driftsmidler for resten av økonomiplanperioden settes til 15,240 MNOK i 2028, 9,320 MNOK i 2029 og 1,000 MNOK i 2030.

Pkt 6. I medhold av eigedomsskattelova §§ 2 og 3 benyttes følgende utskrivningsalternativ for skatteåret 2027: 4 promille for bolig- og fritidseiendom og 7 promille for alle andre eiendommer. Bunnfradrag settes til kr 200.000. Eiendomsskatt skrives ut etter vedtatte vedtekter og forfaller med samme terminer som øvrige kommunale avgifter. Private barnehager og skoler som ikke drives kommersielt kan få fritak etter § 7 a. Kulturfabrikken Eiendom AS, gnr. 15 bnr. 31 seksjon 1, 6 og 7, gis fritak. Gjeldende takster oppjusteres kontormessig med 10 prosent i 2027 etter § 8A-4.

Endringer i tallbudsjett

Forslag budsjett og økonomiplan (talldel)				
	2027	**2028**	**2029**	**2030**
Underskudd	88192	45782	58299	33279
Struktur- og omstillingstiltak	-14000	-30000	-46000	-46000
Økte inntekter over statsbudsjettet/økt skatteanslag	-5000	-5000	-5000	-5000
Utbytte VE&U	-80000	-45000	-25000	-5000
Bygge flerbrukshallen -basishallen (økt låneopptak på 167,3 MNOK)	7000	22600	21900	19300
Salg av kommunale tomter (vil gi redusert låneopptak på 100 MNOK)	-4184	-13509	-13090	-11536
Tiltak:	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Drift flerbrukshall		2000	4000	4000
Gratis halleie	1 700	1 700	1 700	1 700
Reduserte bilettpriser	100	100	100	100
Villa Hjertego	250	250	250	250
Ungdomsklubben/UKM/-fabrikk	580	580	580	580
Transport VTA	150	150	150	150
Dirigent demenskoret	70	70	70	70
Støtte lag og foreninger	250	250	250	250
Tilskudd bygdehus	150	150	150	150
Selnes kultursti	200			
Sortland Byforening	200	200	200	200
Bunnfradrag eiendomsskatt	4000	4000	4000	4000
Resultat	-342	-15 677	2 559	-3 507

Tabell salg av eiendommer (tentative summer), som er lagt til grunn for reduksjon av låneopptak på 100 MNOK

Nortura Eiendommmen	30000
Bankplassen	6000
Gamle Brannstasjonen	4000
Skytterhaugen	20000
Tomter Vestmarka Industriområde	10000
Holmen Næringsområde	5000
Parkeringsplass nord i Kvartal 19	5000
Parkeringsplass sør i Kvartal 18	3000
Tomtefelt Rundheia/Lamarkbakken over grønnslettveien/Skytterveien	20000
Tomtefelt Rundheia/Lamarkbakken ved sammenkoblinga Vesterveien/Bjø	10000
Tomtefelt Jennestad	4000
Sum	117000

<u>Alternativt forslag BØP 2027-2030, foreslått av Marius Enoksen , Høyre</u>

Budsjett 2027 og økonomiplan 2027-2030

Alternativt forslag til Kommunedirektørens innstilling fra Senterpartiet, Frp og Høyre:

1. Kommunestyret vedtar Budsjett 2027 og økonomiplan 2027-2030 med endringer i.h.t punkt 24 for drift og i.h.t til punkt 28 på investeringer, med de mål, rammer og tiltak som kommer frem for det enkelte rammeområdet. Økonomiplanens første år utgjør kommunens årsbudsjett for 2027.
2. Driftsbudsjettet vedtas i henhold til «bevilgningsoversikt drift» med endringer i.h.t punkt 24 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-4 første og andre ledd.
3. Investeringsbudsjettet vedtas i henhold til «bevilgningsoversikt investering» med endringer i.h.t punkt 28 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-5 første og andre ledd.
4. Lånerammen for investeringer settes for 2027 til 177,366 MNOK. I tillegg tas det opp 4 MNOK i startlån hos Husbanken til videre utlån, jf. punkt 20. Låneopptak for investeringer i

varige driftsmidler for resten av økonomiplanperioden settes til 15,240 MNOK i 2028, 9,320 MNOK i 2029 og 1,000 MNOK i 2030.

5. Inntekt og formueskatt settes til maksimal sats i henhold til Stortingets vedtak.
6. I medhold av eigedomsskattelova §§ 2 og 3 benyttes følgende utskrivningsalternativ for skatteåret 2027: 4 promille for bolig- og fritidseiendom og 7 promille for alle andre eiendommer. Bunnfradrag settes til kr 200.000. Eiendomsskatt skrives ut etter vedtatte vedtekter og forfaller med samme terminer som øvrige kommunale avgifter. Private barnehager og skoler som ikke drives kommersielt kan få fritak etter § 7 a. Kulturfabrikken Eiendom AS, gnr. 15 bnr. 31 seksjon 1, 6 og 7, gis fritak. Gjeldende takster oppjusteres kontormessig med 10 prosent i 2027 etter § 8A-4.
7. Gebyr- og betalingssatser for Pleie og Omsorg for 2027 vedtas i tråd med vedlegget Satser Helse og Omsorg 2027.
8. Gebyr- og betalingssatser for Kultur og Idrett for 2027 vedtas i tråd med vedlegget Utleiepriser lokaler og utstyr Kulturfabrikken.
9. Gebyr- og betalingssatser for Samfunn for 2027 vedtas i tråd med vedlegget Forslag nye satser 2027.
10. Priser på kommunale tjenester endres fra 01.01.2027 til følgende:

Tjeneste	Pris eks. mva.	Endring
Vann, abonnementsgebyr	kr 1 421	-3,3 %
Vann, forbruksgebyr	kr 18,23	-2,0 %
Avløp, abonnementsgebyr	kr 2 244	+17,2 %
Avløp, forbruksgebyr	kr 20,10	-6,2 %
Feieavgift	kr 873	+2,7 %
Etablererprøve	Maksbeløp	

1. Gebyrregulativ for husholdningsrenovasjon og slam vedtas i tråd med vedlegget fra Reno-Vest IKS etter representantskapets møte 6. november,
2. Kommunestyret vedtar for 2027 et tilskudd på 8,484 MNOK til Den Norske kirke ved Sortland kirkekontor, inkludert kommunal tjenesteyting.
3. Kommunestyret vedtar for 2027 et tilskudd på 1,6 MNOK til Vesterålsrådet.
4. Kommunestyret vedtar for 2027 et tilskudd på 0,6 MNOK til RKK.
5. Kommunestyret vedtar for 2027 et tilskudd på 5,33 MNOK til PPD.
6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta nødvendige budsjettekniske tilpasninger og pensjonsjusteringer.
7. Kommunestyret gir kommunedirektøren fullmakt til å fordele budsjett på ansvars- og artsnivå innenfor rammene.
8. Enkeltvedtak som fattes i løpet av 2027 og som medfører budsjettmessige konsekvenser for 2027-2030, skal også inneholde et oppdatert handlingsprogram med saldering for hele økonomiplanperioden.
9. Sortland kommune vedtar økt bosetting av 20 flyktninger i 2027. Det bosettes ingen enslige mindreårige under 15 år.
10. Lånerammen på startlånsmidler fra Husbanken settes til 4 MNOK for 2027.
11. Kommunedirektøren gis fullmakt til å oppta en løpende trekkrettighet (kassekreditt) på inntil 200 MNOK fra 1. januar 2027.
12. Demokratistøtte i Sortland kommune fastsettes til kr 0, jf. § 3-8 i forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, Sortland kommune.
13. Eiendommer skal ikke retakseres i økonomiplanperioden.
14. Økonomiske endringer i forho0ld til kommunedirektørens fremlagte forslag til driftsbudsjett for 2026

15. (Negative beløp forbedrer resultatet, mens positive beløp øker utgiftene eller reduserer inntektene)
16.

Endringer drift i forhold til forslaget fra kommunedirektør	2027	2028	2029	2030	Kommentar
Økte inntekter over statsbudsjettet/økt skatteanslag	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	
Økte utbytter fra Vesterålen Energi og Utvikling AS	-80 000	-45 000	-25 000	0	SUM 150 MNOK
Bygge flerbrukshallen - basishallen (økt låneopptak på 167,3 MNOK)	7 000	22 600	21 900	19 300	Gir økte renter/avdrag
Drift flerbrukshallen	–	2 000	4 000	4 000	
Salg av kommunale tomter (vil gi redusert låneopptak på 100 MNOK) # egen post	-4 184	-13 509	-13 090	-11 536	Gir reduserte renter/avdrag
Gratis halleie Blåbyhallen	1 700	1 700	1 700	1 700	
Åpen hall	100	100	100	100	
Reduserte billettpriser Sortlandshallen	100	100	100	100	
Villa Hjertego	250	250	250	250	
Støtte til brukerorganisasjoner - Helse/omsorg	50	50	50	50	
Støtte til transport VTA	150	150	150	150	
Tilbud Ungdomsfabrikken	580	580	580	580	
Dirigent demenskor	70	70	70	70	
Støtte til Bygdehus	150	150	150	150	
Støtte til lag/foreninger	250	250	250	250	
Byutvikling - Sortland Byforening	200	200	200	200	
Satse på Campus Sortland – lesesalsplasser Gerdas Hus	100	100	100	100	
Selnes Kultursti	200				

Ikke gjennomføre retaksering	-6 000	10 000	10 000	10 000	
Opprettholde bunnfradraget på 200 000 på eiendomsskatt	4 000	4 000	2 000	4 000	
Uspefiserte tiltak – Omstilling bærekraftig kommuneøkonomi	-14 000	-30 000	-60 000	-70 000	Programmet skal vedtas i mars 2027
SUM ENDRINGER	**−94 284**	**−51 209**	**−61 490**	**−45 536**	
Underskudd før endringer	**88 192**	**45 782**	**58 299**	**33 279**	
Overskudd etter endringer	**−6 092**	**−5 427**	**−3 191**	**−12 257**	

1. Omstilling bærekraftig kommuneøkonomi

Kommunedirektøren bes senest innen utgangen av februar 2027 legge fram en samlet og forpliktende plan for omstilling og strukturelle tiltak til behandling i formannskapet/kommunestyre i mars 2027.

Planen skal omfatte hele kommunen og vise tiltak med økonomisk effekt i 2027 og helårseffekt for 2028–2030. Planen skal minimum sannsynliggjøre netto driftsforbedringer på 14 mill. kroner i 2027, 30 mill. kroner i 2028, 60 mill. kroner i 2029 og 70 mill. kroner i 2030, i samsvar med det politiske endringsforslaget.

For hvert tiltak skal planen minst vise: dagens organisering og kostnad, foreslått endring, berørte årsverk, engangskostnader, brutto og netto økonomisk effekt per år, tidspunkt for realisering, risiko, konsekvenser for tjenestekvalitet og lovpålagte krav, behov for evt. investeringer, samt plan for medvirkning og gjennomføring.

Planen skal minst omfatte:

a) administrativ organisering og antall ledelsesnivåer,

b) skole-, barnehage- og SFO-struktur,

c) helse- og omsorgsstruktur

d) utnyttelse av kommunal eiendomsmasse og arealbruk

e) interkommunalt samarbeid og vertskommuneløsninger,

f) innkjøp, kontrakter, lisenser og konsulentbruk,

g) digitalisering, automatisering og velferdsteknologi,

h) kultur- og idrettsområdet, herunder driften av Kulturfabrikken

i) politisk og administrativ møtevirksomhet

j) bruk av ny teknologi, herunder AI

k) Utredning av muligheten for konkurranseutsetting av drift og levering av kommunale tjenester.

l) oversikt over tilskudd, støtteordninger og andre ytelser fra kommunen

Oversikten skal omfatte:

- Direkte økonomiske tilskudd og faste støtteordninger.
- Driftsavtaler og samarbeidsavtaler.
- Gratis eller subsidiert bruk av kommunale lokaler, bygg og anlegg.

- Kommunale tjenester, vedlikehold og annen praktisk bistand.
- Andre økonomiske forpliktelser og indirekte støtteordninger.

Oversikten skal vise hvem som mottar støtte, hva støtten gjelder, årlige kostnader og eventuelle avtalers varighet.

Statsforvalteren har i brev datert 16.10.2026, bevilget 1 MNOK i Omstillingsmidler til Sortland Kommune og en rekke øvrige kommuner med følgende begrunnelse:

Formålet med tildelingene er å legge til rette for et målrettet arbeid med å identifisere og gjennomføre tiltak som kan bidra til en bærekraftig økonomisk utvikling og gjenopprette økonomisk balanse i kommunene. For kommunene Hadsel, Hamarøy, Sortland, Sømna og Øksnes kan omstillingsmidlene også bidrag til å forebygge en eventuell innmelding i ROBEK.

Vi ber Kommunedirektøren om å innhente tilbud fra firma med relevant kompetanse, innenfor terskelverdien på 0,5 MNOK, for å bistå med utarbeidelse og fremleggelse av sak til kommunestyret. Kostnadene dekkes av de bevilgede omstillingsmidler.

1. Midlertidig ansettelsesstopp

Fra vedtaksdato innføres ansettelsesstopp fram til kommunestyret har behandlet den samlede omstillings- og strukturplanen. Stoppen gjelder faste og midlertidige stillinger, økte stillingsandeler, nye engasjementer og innleie som i realiteten erstatter ordinær bemanning i Sortland kommune.

Kommunedirektøren kan gjøre unntak når dette er nødvendig for å oppfylle lovpålagte oppgaver, sikre liv, helse og beredskap, opprettholde forsvarlig bemanning i kritiske tjenester eller andre særskilte hensyn tilsier dette.

1. Utbytte og eierstrategi i Vesterålen Energi og Utvikling AS

Kommunestyret vedtar utbyttekrav til selskapet med 80 MNOK i 2027, 45 MNOK i 2028 og 25 MNOK i 2029 i tråd med budsjettforutsetningene

Kommunidirektøren bes om å fremlegge sak innen februar 2027 om videre eierstrategi i Vesterålen Energi og Utvikling AS.

1. Økonomiske endringer på investering i forhold til kommunedirektørens forslag
2.

Endringer i investering forhold til forslaget fra kommunedirektør	2027	2028	2029	2030
Gjennomføre bygging av Flerbrukshall og basis	167 300			
Salg av kommunale eiendommer – reduksjon låneopptak	-100 000			

1. Følgende kommunale eiendommer skal selges for å oppnå totalt salgssum på minst 100 MNOK som vil kunne redusere det nødvendige låneopptaket for Flerbrukshallen tilsvarende:

2.
3.

	Anslag på verdi
Nortura Eiendommmen	-30 000
Bankplassen	-6 000
Gamle Brannstasjonen	-4 000
Skytterhaugen	-20 000
Tomter Vestmarka Industriområde	-10 000
Holmen Næringsområde	-5 000
Parkeringsplass nord i Kvartal 19	5 000
Parkeringsplass sør i Kvartal 18	-3 000
Tomtefelt Rundheia/Lamarkbakken over grønnslettveien/Skytterveien	-20 000
Tomtefelt Rundheia/Lamarkbakken ved sammenkoblinga Vesterveien/Bjørklundveien	-10 000
Tomtefelt Jennestad	-4 000
SUM	-117 000

1. Vedlegg

Kommunestyret vedtar Vedlegg 1 – «Budsjettforutsetninger», og vedlegg 2 – «fordeling av omstillingskrav» som en del av budsjettet

SORTLAND KOMMUNE

Budsjett 2027 og økonomiplan 2027–2030

Vedlegg 1: Budsjettforutsetninger 2027-2030

1. Sammendrag og politisk utgangspunkt

Sortland kommune står i en ekstraordinært krevende økonomisk situasjon. Kommunedirektørens forslag viser et fremført merforbruk på 88,2 mill. kroner i 2027 og til sammen et merforbruk på 225,6 MNOK i hele økonomiplanperioden 2027-2030. Dette samtidig som disposisjonsfondet er oppbrukt. Forslaget inneholder flere konkrete innsparingstiltak, men dokumenterer at ubalansen ikke kan løses gjennom mindre enkeltkutt alene. Det er nødvendig med varige omstillings- og strukturtiltak i hele kommuneorganisasjonen.

Flerbrukshall. De fem partiene Venstre, Senterpartiet, Frp, Arbeiderpartiet og Høyre gjorde i kommunestyret 12.november 2026 vedtak om å videreføre byggingen av Sortland flerbrukshall med integrert basishall for turn. Dette vedtaket forsterker behovet for en forpliktende plan som bringer

driften i varig balanse. Hele vedtaket og begrunnelsen ligger som vedlegg A. Deler av begrunnelsen refereres til her og er som følger:

Kommunestyret erkjenner samtidig de betydelige økonomiske utfordringene kommunen står overfor. Disse utfordringene må møtes gjennom langsiktige og strukturelle grep som styrker kommuneøkonomien. Kommunestyret mener derfor at det er mulig å kombinere realisering av flerbrukshallen med nødvendige omstillingstiltak, en aktiv forvaltning av kommunens eiendeler og vurdering av tiltak som kan redusere kommunens framtidige lånebelastning.

Vi mener at omstillingen blant annet må omfatte organisering, ledelsesstruktur, tjenesteproduksjon, bemanning, eiendomsmasse, interkommunalt samarbeid og bruk av ny teknologi, herunder AI. Tiltakene må vurderes samlet, med medvirkning fra ansatte, tillitsvalgte, brukere og innbyggerne.

Hovedgrep i forslaget

- Kommunedirektørens forslag legges til grunn, med de politiske endringene som følger av vedlegg B og C. Etter endringene blir det et budsjettert overskudd på driften for 2027 på 6,1 MNOK og til sammen 27,0 MNOK for hele økonomiplanperioden 2027-2030.
- Kommunedirektøren skal senest innen utgangen av februar 2027 legge fram en samlet, tallfestet omstillings- og strukturplan til politisk behandling i formannskap/kommunestyret i mars 2027.
- Det innføres midlertidig ansettelsesstopp fram til planen er vedtatt, med strengt avgrensede unntak.

Det er lagt inn en effekt på omstilling på 14 millioner kroner i 2027. Denne forutsettes tatt ned gjennom reduksjon i antall årsverk i kommunen. Ansatte som utfører direkte tjenester overfor brukere, pasienter og elever innen helse, omsorg og oppvekst skjermes. Administrative stillinger i disse sektorene skjermes ikke

Vedtak i sak 018/26 opprettholdes og eventuelle økninger i driften knyttet til leie og drift av nye omsorgsboliger innarbeides i budsjettregulering.

2. Forslag til vedtak

Kommunestyret vedtar følgende:

1. Budsjett og økonomiplan

Kommunedirektørens forslag til budsjett 2027 og økonomiplan 2027–2030 vedtas med de endringer og presiseringer som framgår av dette vedtaket og vedlegg B–C. Kommunedirektøren gis fullmakt til å innarbeide vedtatte endringer i bevilgningsoversiktene, budsjettskjemaene og økonomiplanen, og til å rette åpenbare summerings- og periodiseringsfeil uten at realiteten i vedtaket endres.

2. Økonomisk balanse og styringsmål

Kommunestyret legger til grunn at løpende driftsutgifter over tid skal finansieres av løpende inntekter. Omstillingsarbeidet skal ha som mål å bringe budsjettet og økonomiplanen i lovlig og varig balanse, dekke tidligere års merforbruk og gradvis gjenoppbygge økonomiske reserver. Engangsinntekter skal som hovedregel ikke benyttes til å finansiere varig drift.

Salg av kommunale tomter og ekstraordinære utbytter fra Vesterålen Energi og Utvikling AS for 2027-2029 anses som nødvendige for å redusere låneopptak/finansiere driften i en overgangsperiode frem til driften er kommet varig i balanse.

3. Samlet omstillings- og strukturplan innen april 2027

Kommunedirektøren bes senest innen utgangen av februar 2027 legge fram en samlet og forpliktende plan for omstilling og strukturelle tiltak til behandling i formannskapet/kommunestyre i mars 2027.

Planen skal omfatte hele kommunen og vise tiltak med økonomisk effekt i 2027 og helårseffekt for 2028–2030. Planen skal minimum sannsynliggjøre netto driftsforbedringer på 14 mill. kroner i 2027, 30 mill. kroner i 2028, 60 mill. kroner i 2029 og 70 mill. kroner i 2030, i samsvar med det politiske endringsforslaget.

For hvert tiltak skal planen minst vise: dagens organisering og kostnad, foreslått endring, berørte årsverk, engangskostnader, brutto og netto økonomisk effekt per år, tidspunkt for realisering, risiko, konsekvenser for tjenestekvalitet og lovpålagte krav, behov for evt. investeringer, samt plan for medvirkning og gjennomføring.

Planen skal minst omfatte:

a) administrativ organisering og antall ledelsesnivåer,

b) skole-, barnehage- og SFO-struktur,

c) helse- og omsorgsstruktur

d) utnyttelse av kommunal eiendomsmasse og arealbruk

e) interkommunalt samarbeid og vertskommuneløsninger,

f) innkjøp, kontrakter, lisenser og konsulentbruk,

g) digitalisering, automatisering og velferdsteknologi,

h) kultur- og idrettsområdet, herunder driften av Kulturfabrikken

i) politisk og administrativ møtevirksomhet

j) bruk av ny teknologi, herunder AI

k) Utredning av muligheten for konkurranseutsetting av drift og levering av kommunale tjenester.

l) oversikt over tilskudd, støtteordninger og andre ytelser fra kommunen

Oversikten skal omfatte:

- Direkte økonomiske tilskudd og faste støtteordninger.
- Driftsavtaler og samarbeidsavtaler.
- Gratis eller subsidiert bruk av kommunale lokaler, bygg og anlegg.
- Kommunale tjenester, vedlikehold og annen praktisk bistand.
- Andre økonomiske forpliktelser og indirekte støtteordninger.

Oversikten skal vise hvem som mottar støtte, hva støtten gjelder, årlige kostnader og eventuelle avtalers varighet.

Statsforvalteren har i brev datert 16.10.2026, bevilget 1 MNOK i Omstillingsmidler til Sortland Kommune og en rekke øvrige kommuner med følgende begrunnelse:

Formålet med tildelingene er å legge til rette for et målrettet arbeid med å identifisere og gjennomføre tiltak som kan bidra til en bærekraftig økonomisk utvikling og gjenopprette økonomisk balanse i kommunene. For kommunene Hadsel, Hamarøy, Sortland, Sømna og Øksnes kan omstillingsmidlene også bidrag til å forebygge en eventuell innmelding i ROBEK.

Vi ber Kommunedirektøren om å innhente tilbud fra firma med relevant kompetanse, innenfor terskelverdien på 0,5 MNOK, for å bistå med utarbeidelse og fremleggelse av sak til kommunestyret. Kostnadene dekkes av de bevilgede omstillingsmidler.

4. Midlertidig ansettelsesstopp

Fra vedtaksdato innføres ansettelsesstopp fram til kommunestyret har behandlet den samlede omstillings- og strukturplanen. Stoppen gjelder faste og midlertidige stillinger, økte stillingsandeler, nye engasjementer og innleie som i realiteten erstatter ordinær bemanning i Sortland kommune.

Kommunedirektøren kan gjøre unntak når dette er nødvendig for å oppfylle lovpålagte oppgaver, sikre liv, helse og beredskap, opprettholde forsvarlig bemanning i kritiske tjenester eller andre særskilte hensyn tilsier dette.

5. Eierstrategi i Vesterålen Energi og Utvikling AS

Kommunidirektøren bes om å fremlegge sak innen februar 2027 om videre eierstrategi i Vesterålen Energi og Utvikling AS.

3. Oppsummering

3.1 Økonomien krever mer enn enkeltkutt

Kommunedirektørens forslag viser et fremført merforbruk på 88,2 MNOK i 2027 og til sammen et merforbruk på 225,6 MNOK i hele økonomiplanperioden 2027-2030. Disposisjonsfondet er oppbrukt, noe som gjør at kommunen ikke har en buffer for slike underskudd. Enkeltkutt kan redusere kortsiktig merforbruk, men kan ikke alene løse den underliggende ubalansen.

3.2 Demografien må styre tjenestestrukturen

Antallet barn i barnehage- og grunnskolealder forventes å falle, mens antallet eldre vil øke betydelig. Kommunedirektørens kunnskapsgrunnlag anslår 236 færre barn i grunnskolealder fram mot 2036 og sterk vekst i gruppene over 80 år. Kapasitet, bygg og bemanning må derfor flyttes og dimensjoneres i takt med faktiske behov.

3.3 Varige driftsendringer må prioriteres

Omstillingen må omfatte hele kommunen, og at engangsinntekter bare kan bidra på kort sikt. Varig økonomisk balanse krever endringer i organisering, struktur, arbeidsprosesser og arealbruk.

3.4 Ansettelsesstopp er et midlertidig kontrolltiltak

Lønn og sosiale utgifter er kommunens største påvirkbare kostnadsområde. En midlertidig ansettelsesstopp hindrer at organisasjonen bindes til nye varige kostnader før framtidig struktur er avklart. Samtidig er en absolutt stopp uforsvarlig i helse, omsorg, beredskap og andre lovpålagte tjenester. Forslaget kombinerer derfor stopp med dokumenterte og sentralt godkjente unntak.

3.5 En brei forankring gir bedre muligheter for gjennomføring

- Senterpartiet, Fremskrittpartiet og Høyre legger med dette frem et budsjettert overskudd på driften for 2027 på 6,1 MNOK og til sammen 27,0 MNOK for hele økonomiplanperioden 2027-2030.

Omstillingen som er nødvendig for å oppnå disse budsjettmålene vil berøre ansatte, brukere og lokalsamfunn. Brei politisk forankring, åpenhet om konsekvenser og reell medvirkning øker sannsynligheten for at tiltakene kan vedtas og gjennomføres. Forslaget legger derfor vekt på partsamarbeid, dokumenterte konsekvensvurderinger og løpende politisk kontroll.

Vedlegg A: Vedtak i Kommunestyret i Sortland 12.november 2026:

Kommunestyret opprettholder tidligere vedtak om bygging av Sortland flerbrukshall med integrert basishall for turn, og legger til grunn at prosjektet gjennomføres i henhold til vedtatt fremdriftsplan.

2. Prosjektet innarbeides i budsjett og økonomiplan 2027–2030.

3. Kommunestyret konstaterer at framlagt forslag til budsjett og økonomiplan viser en økonomisk ubalanse på ca. 88,2 mill. kroner i 2027. Ubalansen skyldes blant annet mindreinntekter for integreringstilskudd fra staten på om lag 27 mill. kroner, økte renteutgifter på langsiktig gjeld på om lag 20/13 mill. kroner, økte avdragsutgifter på kr. 8,9 millioner kroner, økte pensjonsutgifter på om lag 14 mill. kroner, økte driftstilskudd til private barnehager på om lag 14,5 mill. kroner, udekket driftsresultat fra 2025 på 9,859 mill. kroner samt reduserte inntekter fra vertskommunetilskudd på om lag 4,832 mill. kroner. For perioden 2028–2030 er den samlede ubalansen anslått til om lag 138 mill. kroner.

4. Kommunestyret legger til grunn at realisering av flerbrukshallen forutsetter at det gjennom budsjett- og økonomiplanbehandlingen vedtas tiltak som sikrer økonomisk balanse og en bærekraftig kommuneøkonomi i perioden 2027–2030. Kommunestyret mener at nødvendige innsparinger i hovedsak må oppnås gjennom varige og strukturelle tiltak som gir effekt over tid.

5. Kommunestyret legger følgende føringer til grunn for det videre arbeidet med budsjett og økonomiplan:

a. Det skal vurderes en omstillingspakke med strukturelle og organisatoriske tiltak som gir varige økonomiske effekter i økonomiplanperioden. Dette omfatter blant annet framtidig behandling av skole- og barnehagestruktur, men også andre tjenestestrukturer.

b. Mulighetene for økte eieruttak og ekstraordinære utbytter skal vurderes i forbindelse med eventuell realisering av verdier i Vesterålskraft AS, innenfor rammene av forsvarlig eierskap og selskapsforvaltning.

c. Kommunens eiendomsmasse, aksjeposter og øvrige verdier skal gjennomgås med sikte på å identifisere eiendeler som ikke er nødvendige for kommunens kjernevirksomhet og som kan realiseres for å styrke kommunens finansielle handlingsrom.

d. Det legges til grunn at eventuelle salgsinntekter fra eiendommer og andre verdier i størst mulig grad benyttes til å redusere lånebehovet knyttet til investeringen i Sortland flerbrukshall.

Begrunnelse:

Kommunestyret mener at Sortland flerbrukshall med basishall for turn er et viktig framtidsrettet anlegg for barn og unge, frivilligheten, idretten og folkehelsen i kommunen. Prosjektet svarer på et dokumentert behov for økt hallkapasitet og bedre tilrettelegging for organisert aktivitet.

Kommunestyret erkjenner samtidig de betydelige økonomiske utfordringene kommunen står overfor. Disse utfordringene må møtes gjennom langsiktige og strukturelle grep som styrker kommuneøkonomien. Kommunestyret mener derfor at det er mulig å kombinere realisering av flerbrukshallen med nødvendige omstillingstiltak, en aktiv forvaltning av kommunens eiendeler og vurdering av tiltak som kan redusere kommunens framtidige lånebelastning.

Kommunestyret legger derfor til grunn at arbeidet med økonomisk omstilling og realisering av flerbrukshallen skal gjennomføres parallelt i den kommende budsjett- og økonomiplanperioden.

Vedlegg B – Endringer i driftsbudsjett 2027–2030

Beløpene er oppgitt i tusen kroner. Negative beløp forbedrer resultatet, mens positive beløp øker utgiftene eller reduserer inntektene.

Endringer drift i forhold til forslaget fra kommunedirektør	2027	2028	2029	2030	Kommentar
Økte inntekter over statsbudsjettet/økt skatteanslag	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	
Økte utbytter fra Vesterålen Energi og Utvikling AS	-80 000	-45 000	-25 000	0	SUM 150 MNOK
Bygge flerbrukshallen - basishallen (økt låneopptak på 167,3 MNOK)	7 000	22 600	21 900	19 300	Gir økte renter/avdrag
Drift flerbrukshallen	–	2 000	4 000	4 000	
Salg av kommunale tomter (vil gi redusert låneopptak på 100 MNOK) # egen post	-4 184	-13 509	-13 090	-11 536	Gir reduserte renter/avdrag
Gratis halleie Blåbyhallen	1 700	1 700	1 700	1 700	
Åpen hall	100	100	100	100	
Reduserte billettpriser Sortlandshallen	100	100	100	100	
Villa Hjertego	250	250	250	250	
Støtte til brukerorganisasjoner - Helse/omsorg	50	50	50	50	
Støtte til transport VTA	150	150	150	150	
Tilbud Ungdomsfabrikken	580	580	580	580	
Dirigent demenskor	70	70	70	70	
Støtte til Bygdehus	150	150	150	150	
Støtte til lag/foreninger	250	250	250	250	
Byutvikling - Sortland Byforening	200	200	200	200	
Satse på Campus Sortland – lesesalsplasser Gerdas Hus	100	100	100	100	
Selnes Kultursti	200				

Ikke gjennomføre retaksering	-6 000	10 000	10 000	10 000	
Opprettholde bunnfradraget på 200 000 på eiendomsskatt	4 000	4 000	2 000	4 000	
Uspefiserte tiltak – Omstilling bærekraftig kommuneøkonomi	-14 000	-30 000	-60 000	-70 000	Programmet skal vedtas i mars 2027
SUM ENDRINGER	**–94 284**	**–51 209**	**–61 490**	**–45 536**	
Underskudd før endringer	**88 192**	**45 782**	**58 299**	**33 279**	
Overskudd etter endringer	**–6 092**	**–5 427**	**–3 191**	**–12 257**	

Vedlegg C – Salg av kommunal eiendom for å redusere låneopptaket ved realisering av ny flerbrukshall og basishall –

Endringer i investeringsbudsjettet 2027–2030

Endringer i investering forhold til forslaget fra kommunedirektør	2027	2028	2029	2030
Gjennomføre bygging av Flerbrukshall og basis	167 300			
Salg av kommunale eiendommer – reduksjon låneopptak	-100 000			
Anslag på verdi				
Nortura Eiendommmen	-30 000			
Bankplassen	-6 000			
Gamle Brannstasjonen	-4 000			
Skytterhaugen	-20 000			
Tomter Vestmarka Industriområde	-10 000			
Holmen Næringsområde	-5 000			
Parkeringsplass nord i Kvartal 19	5 000			
Parkeringsplass sør i Kvartal 18	-3 000			
Tomtefelt Rundheia/Lamarkbakken over grønnslettveien/Skytterveien	-20 000			
Tomtefelt Rundheia/Lamarkbakken ved sammenkoblinga Vesterveien/Bjørklundveien	-10 000			
Tomtefelt Jennestad	-4 000			
SUM	-117 000			

Vedlegg 2: Fordeling av omstillingskrav på rammeområder, jf. Kommuneloven §§ 14-2 og 14-4

Dette vedlegget fordeler omstillingskravet i budsjettforslaget på rammeområdene.
Etter kommuneloven §§ 14-2 og 14-4 skal kommunestyret selv vedta et realistisk budsjett i balanse og fastsette prioriteringer og bevilgninger. Departementets tolkningsuttalelse 12. november 2024 presiserer at innsparingskrav må fordeles på budsjettområdene av kommunestyret, ikke administrasjonen.

1. Fordelingsprinsipp

Budsjettforslagets sammendrag og vedtaksforslag punkt 2–4 gir følgende hovedføringer:

- Omstillingen skal omfatte hele kommunen og gi varig økonomisk balanse gjennom drifts- og strukturendringer.
- Netto driftsforbedringer skal minst utgjøre 14 mill. kroner i 2027, 30 mill. i 2028, 60 mill. i 2029 og 70 mill. i 2030. Effekten i 2027 skal tas gjennom færre årsverk, med skjerming av direkte tjenesteyting innen helse, omsorg og oppvekst, men ikke administrative stillinger.
- En tallfestet omstillings- og strukturplan skal legges fram innen utgangen av februar 2027 og behandlespolitisk i mars. Tiltakene skal vise økonomisk effekt, framdrift, risiko og tjenestekonsekvenser og utarbeides med medvirkning.
- Det foreslås midlertidig ansettelsesstopp fram til planen er behandlet, med avgrensede unntak for blant annet lovpålagte oppgaver og kritiske tjenester.

2. Vurdering i struktur- og omstillingsforslaget

Omstillingskravet fordeles årlig mellom rammeområdene Kommunedirektør, Oppvekst, Helse og omsorg og Samfunn etter deres andel av samlet netto driftsramme i bevilgningsoversikt 1B for det aktuelle året i.ht. til tabell i punkt 3.

Struktur- og omstillingsforslaget som skal behandles av Kommunestyret i februar-mars 2027 skal inneholde en særskilt vurdering av om den forholdsmessige fordelingen av kuttene fortsatt er hensiktsmessig.

Dersom struktur- og omstillingsforslaget anbefaler en annen fordeling mellom rammeområdene, skal omfordelingen legges fram for kommunestyret og vedtas gjennom en budsjettregulering.

3. Fordeling av omstillingskravet, jf. Kommuneloven §§ 14-2 og 14-4

Beløp i 1 000 kroner. Negative beløp innebærer reduksjon av ramme.

Rammeområde	2027	2028	2029	2030
Kommunedirektør	−1 101	−1 899	−3 818	−4 455
Oppvekst	−5 550	−12 108	−24 345	−28 402
Helse og omsorg	−5 430	−11 803	−23 412	−27 314
Samfunn	−1 919	−4 190	−8 425	−9 829
Sum omstillingskrav	**−14 000**	**−30 000**	**−60 000**	**−70 000**

Protokolltilførsel - Budsjettformuleringer fra Rødt , foreslått av Grete Ellingsen, Høyre

Budsjettformuleringer fra Rødt til formannskapsmøte 25.11.26:

Utgangspunkt er kommunedirektørens framlagte forslag for 2027.

Framlagte tall gjelder også bare for 2027. Større strukturelle tiltak vil uansett ha liten eller ingen virkning i 2027. Forslag til økonomiplan jobbes det videre med.

Rødt erkjenner at den økonomiske situasjonen som Sortland kommune er i, ikke vil kunne løses med finansieringen kommunen mottar i dag, uten omfattende kutt som rammer hele befolkninga.

Rødt erkjenner også at vi ikke kan fortsette å lage urealistiske budsjetter som ikke synliggjør avviket mellom rammer og finansieringsmuligheter.

Å tappe kommunalt eide selskaper og selge eiendommer er å fortsette på lik linje som tidligere. I en overgangsperiode budsjettere vi også med å ta tilbake en noe mer økonomi fra Vesterålen Energi enn kommunen har lagt inn.

Rødt er tydelig på at investeringsprosjekt som fører til store rente-/avdragsutgifter i mange 10-år framover ikke er veien å gå. Rødt tar derfor ut slike prosjekt som ikke har direkte med velferdstjenester å gjøre – gjelder nye veiprosjekter.

Å bli registret som ROBEK-kommune er i hovedsak resultat av manglende økonomisk tilbakeføring fra Stortinget. Det synliggjør krisa tydeligere, og er mer riktig enn å godta at kutt i velferdsordninger rammer de som er vanskeligstilte og samtidig øker ulikheter i samfunnet.

Vi aksepterer ikke et budsjett som kutter i viktige tjenester til barn, unge og vanskeligstilte for å unngå ROBEK, når årsaken til underskuddet ligger utenfor kommunens egen kontroll.

Reduserte utgifter/økte inntekter:

1 Lavere renter og avdrag pga inndragning av investering til sammenkopling Bjørklundveien/Vesterveien og rundkjøring Bjørklundveien/Vesterålsgata 2027. Andre ikke-fullfinansierte investeringsprosjekt vurderes på nytt. 4 mill.

2 Økt anslag skatt og rammetilskudd for 2027 knytta til statsbudsjettvedtak for 2027 og revidert nasjonalbudsjett juni 2027 10 mill.

3 Reduserte godtgjøringer til folkevalgte inkludert ordfører og servering til folkevalgtes møter reduserte utgifter 1 mill.

4 Utbytte fra Vesterålen Energi AS 60 mill.

5 Retaksering av eiendommer knytta til eiendomsskatt utsettes til seinere år (inntekst-/utgiftsføre ikke i 2027).

6 Kommunen skal kreve endrede rammebetingelser. Dersom rammene ikke gjør det mulig å utføre lovpålagte oppgaver forsvarlig, skal kommunen kreve at staten endrer finansieringen.

7. Kommunedirektøren bes legge fram en samlet omstillings- og strukturplan innen 1.kvartal -27, med forventet effekt per tiltak. Planen skal ikke åpne for konkurranseutsetting av kommunale kjerneoppgaver.

Økte utgifter/reduserte inntekter:

1 Tilbakeføring av tiltak som i kommunedirektørens forslag særlig rammer familier, barn og unge i oppvekstsektoren.

Voksentetthet i SFO: beholde 15 barn per voksen i stedet for 20	1 mill.
Videreføre ungdomsklubb og Ungdomsfabrikk	0,5 mill.
Støtte til treningstider / gratis halleie, Blåbyhallen	1,7 mill.
Unngå økt foreldrebetaling i SFO	0,15 mill.
Holde billettprisen i svømmehallen lav: begrense prisøkningen. Begrense økningen i svømmehallen, ikke fjerne hele posten.	0,25 mill.
Sum skjerming	3, 68mill.

Rødt jobber videre med eget budsjettforslag fram til kommunestyrets vedtaksmøte.

Protokolltilførsel til budsjett fra Venstre, foreslått av Grete Ellingsen, Høyre

SORTLAND VENSTRES FORSLAG TIL BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN FOR SORTLAND KOMMUNE 2027 – 2030.

INNLEDNING
Budsjettforslaget bygger i hovedsak på kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.
Sortland kommune står overfor betydelige økonomiske utfordringer de kommende årene.
Når kommunen mangler 226 millioner kroner samlet i økonomiplanperioden, finnes det ingen enkel løsning. Utfordringen kan ikke løses gjennom mindre justeringer i tjenestetilbudet alene, men krever både økonomiske grep og strukturelle endringer som gir varige gevinster.

FRA KRISEHÅNDTERING TIL ØKONOMISK BÆREKRAFT
Kommunen må unngå at all oppmerksomhet rettes mot neste budsjettår alene. Dersom vi kun løser de akutte utfordringene, uten å gjennomføre de nødvendige strukturendringene, vil nye underskudd oppstå år etter år.

BESLUTNINGER UNDER USIKKERHET
Dette budsjettforslaget inneholder tiltak som i ulik grad er knyttet til framtidige forhold og utviklingstrekk. Det innebærer at enkelte anslag er beheftet med usikkerhet.
Det gjelder blant annet effektene av strukturtiltak innen skole og barnehage, samt vurderinger knyttet til framtidig utbytte og mulig salg av aksjer i Vesterålskraft AS.

Samtidig er usikkerhet et vilkår for nær sagt alle viktige beslutninger. Ingen kan vite med sikkerhet hvordan befolkningsutviklingen, kraftprisene, rentenivået eller den generelle økonomiske utviklingen vil bli i årene som kommer.
Spørsmålet er derfor ikke om det eksisterer usikkerhet, men om beslutningene bygger på en forsvarlig vurdering av muligheter og risiko.
Mange av de viktigste beslutningene i både næringsliv og offentlig sektor er tatt uten garanti for utfallet.
Erfaring viser ofte at de beste beslutningene ikke er de som er basert på sikker kunnskap om framtiden, men de som er basert på grundige vurderinger og vilje til å handle når utfordringer og

muligheter blir synlige.
Det er også knyttet risiko til å unnlate å handle. Dersom nødvendige tiltak utsettes i påvente av større sikkerhet, kan handlingsrommet bli mindre og kostnadene større. Budsjettforslaget bygger på et prinsipp om å møte utfordringene tidlig, samtidig som kommunen må være villig til å justere kursen dersom utviklingen blir annerledes enn forutsatt.

OMSTILLINGSPROGRAM 2027-2030
Venstre foreslår at det etableres et flerårig omstillingsprogram med gradvis økende effekt gjennom økonomiplanperioden.

Tiltakene skal blant annet omfatte:
- administrativ effektivisering
- reduksjon av sykefravær
- økt interkommunalt samarbeid
- gjennomgang av skole- og barnehagestruktur
- aktiv eiendomsforvaltning
- næringsutvikling

STRUKTURTILTAK 2027-2030
INTERKOMMUNALT SAMARBEID
Større regionale fagmiljøer og mer omfattende samarbeid i Vesterålen er ett av få strukturelle tiltak som både kan styrke tjenestene og gi økonomiske gevinster over tid.
Flere analyser utført av Geir Vinsand og NIVI Analyse peker på at framtidens utfordring for kommunene i stadig større grad handler om tilgang til spesialisert kompetanse,
ikke om antall rådhus eller politiske verv. Kommunene forventes å håndtere stadig høyere krav innen beredskap, digital sikkerhet, personvern, anskaffelser, juridiske tjenester, planlegging, helseberedskap og teknisk infrastruktur.

For en region som Vesterålen betyr dette at 5 kommuner i praksis forsøker å bygge opp parallelle fagmiljø innen mange av de samme områdene. Utfordringen er at ingen av kommunene alene er store nok til å kunne opprettholde robuste fagmiljøer på alle felt.
Resultatet blir ofte sårbarhet, rekrutteringsproblemer, høy bruk av konsulenter og betydelige merkostnader ved sykefravær, turnover og ekstern bistand.
En erfaren kommuneadvokat, VA-ingeniør, samfunnsplanlegger eller sikkerhetsspesialist kan alene representere årlige kostnader på 1,2 til 1,5 millioner kroner når lønn, pensjon og sosiale kostnader medregnes. Når flere kommuner hver for seg må kjøpe eller opparbeide tilsvarende kompetanse, blir den samlede kostnaden høy.
Ved å organisere større deler av denne kompetansen regionalt kan kommunene dele på kostnadene, redusere behovet for ekstern bistand og samtidig bygge sterkere og mer attraktive fagmiljøer.
Gevinsten ligger derfor ikke primært i færre ledere eller administrativ slanking, men i bedre ressursutnyttelse av spesialistkompetanse.
For Sortland vurderes et realistisk gevinstpotensial ved et betydelig utvidet Vesterålssamarbeid å være om lag 35 millioner kroner årlig når ordningen er fullt innfaset.
Gevinstene forutsetter konkrete avtaler mellom Vesterålskommunene og etablering av felles fagmiljøer innen blant annet beredskap, sikkerhet, juridiske tjenester, planlegging, tekniske tjenester, innkjøp og digitalisering.
Usikkerheten er betydelig, og gevinstene vil ikke komme over natten. Samtidig er størrelsesordenen så vesentlig at den bør inngå som en del av kommunens langsiktige strategi for økonomisk bærekraft.

SKOLESTRUKTUR
Erfaring viser at skoler med lave elevtall ofte har høyere kostnader per elev enn større enheter. En

framtidig strukturgjennomgang kan gi gevinster gjennom bedre ressursutnyttelse, redusert bygningsdrift, redusert administrasjon og lavere framtidige investeringsbehov. Avhengig av omfanget vurderes det som realistisk å oppnå årlige gevinster på mellom 5 og 30 millioner kroner.

BARNEHAGESTRUKTUR

Sortland har i dag 12 barnehager med om lag 510 barn. Samtidig viser nasjonale og regionale demografiske utviklingstrekk at barnekullene blir mindre og at kommunene må tilpasse tjenestestrukturen til framtidig behov.

Erfaringer fra kommunesektoren viser at en tilpasning av barnehagestrukturen kan gi reduserte kostnader knyttet til ledelse, administrasjon, bygningsdrift og bemanning.

Venstre mener at det bør gjennomføres en helhetlig gjennomgang av barnehagestrukturen med utgangspunkt i framtidige barnetallsprognoser, kapasitetsutnyttelse og økonomi. På bakgrunn av kjente erfaringstall vurderes et årlig innsparingspotensial på 2-5 millioner kroner som realistisk.

HAVBRUKSSTRATEGI

Sortland kommune har betydelige muligheter til økte inntekter gjennom en mer aktiv havbruksstrategi.

Erfaringer fra ledende havbrukskommuner viser at langsiktig arealplanlegging, effektiv saksbehandling og tilrettelegging for nye lokaliteter kan utløse betydelig verdiskaping, flere arbeidsplasser og økte inntekter fra Havbruksfondet.

Kommunen bør derfor gjennomgå tilgjengelige sjøarealer, identifisere nye utviklingsmuligheter og arbeide aktivt for økt verdiskaping i havbruksnæringen. På denne bakgrunn vurderes et framtidig inntektspotensial på 2-15 millioner kroner årlig som realistisk, men er avhengig av videre arealavklaringer, næringsutvikling og nasjonale rammebetingelser.

EIENDOMSFORVALTNING

Kommunen forvalter betydelige verdier gjennom selskaper, foretak og eiendomsmasse. En revidert eierstrategi med vekt på kompetansebaserte styreutnevnelser, profesjonell eierstyring og en mer helhetlig eiendomsforvaltning kan bidra til økt verdiskaping og bedre ressursutnyttelse.

Samtidig har kommunen et betydelig vedlikeholdsetterslep. Et vedlikeholdsetterslep på nær 400 millioner kroner løses ikke ved å redusere vedlikeholdet ytterligere. Tvert imot vil manglende vedlikehold ofte føre til høyere kostnader på sikt, lavere verdi på kommunens eiendommer og økt behov for kostbare rehabiliteringer.

Selv moderate forbedringer kan over tid gi økonomiske gevinster i størrelsesorden 5 til 20 millioner kroner årlig, samtidig som risikoen for feilinvesteringer og unødvendig verdiforringelse reduseres.

KUNSTIG INTELLIGENS

Gjennom automatisering av administrative oppgaver, forbedret saksbehandling, redusert konsulentbruk og mer effektiv ressursutnyttelse kan kommunen frigjøre tid til direkte tjenesteyting. Det vurderes som realistisk at en systematisk satsing på kunstig intelligens over tid kan gi effektiviseringsgevinster tilsvarende 5-10 millioner kroner årlig.

SYKEFRAVÆR

Kommunen har flere hundre ansatte, og sykefravær medfører betydelige kostnader i form av vikarbruk, overtid, administrasjon og redusert produktivitet.

Dersom kommunen eksempelvis har en samlet lønnsmasse på 600 millioner kroner, vil ett prosentpoeng reduksjon i sykefraværet kunne frigjøre ressurser tilsvarende om lag 6 millioner kroner årlig.

Tiltak som større fagmiljøer, redusert arbeidspress, bedre organisering, digitalisering og økt satsing på folkehelse kan derfor gi gevinster som kommer i tillegg til de økonomiske effektene.

HELSE OG OMSORG
Gjennom bedre turnusplanlegging, redusert bruk av overtid og innleie, økt bruk av velferdsteknologi og mer effektiv organisering av tjenestene vurderes det som realistisk å hente ut gevinster på mellom 5 og 8 millioner kroner årlig.

ADMINISTRATIVE STØTTEFUNKSJONER
Venstre vil gjennomføre en gradvis gjennomgang av administrative funksjoner ved naturlig avgang, digitalisering og økt bruk av kunstig intelligens. Målet er å redusere behovet for nyrekruttering og frigjøre ressurser til kjerneoppgavene. Potensialet anslås til mellom 4 og 6 millioner kroner årlig.

INNKJØP OG KONTRAKTSOPPFØLGING
Kommunen kjøper varer og tjenester for betydelige beløp hvert år. Bedre avtaleoppfølging, økt avtaledekning og mer samordnet innkjøpspraksis vurderes å kunne gi gevinster på mellom 3 og 5 millioner kroner årlig.

EIENDOMSDRIFT
Ut over effekten av endret skole- og barnehagestruktur vurderes det å være mulig å redusere kostnader til energi, renhold og teknisk drift gjennom bedre utnyttelse av kommunens samlede bygningsmasse. Potensialet anslås til mellom 2 og 4 millioner kroner årlig.

STYRINGSLINJER OG SAMHANDLING I OG MELLOM POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE
For å styrke organisasjonens evne til omstilling og for å sikre best mulig utnyttelse av kommunens ressurser, gjennomføres en ekstern gjennomgang av organisatoriske forhold og samhandlingen i kommunens øverste ledelse. Formålet er å identifisere forbedringsområder som kan bidra til mer effektiv drift, bedre arbeidsmiljø og økt gjennomføringsevne i organisasjonen.
Kommunestyret vedtar mål, planer og budsjetter, mens administrasjonen har ansvaret for gjennomføringen.
Det er en nødvendig rollefordeling, men når kommunestyret vedtar mål og budsjetter, og administrasjonen må gjennomføre dem, kan konsekvensene av urealistiske vedtak og budsjetter først bli synlige lenge etter at beslutningene er tatt.
Som en del av gjennomgangen av styringslinjer og samhandling mellom politisk og administrativ ledelse skal det derfor sees på hvordan kommunestyret kan få et sterkere eierskap til oppfølgingen av egne vedtak.
Det skal også sees på forhold som kan svekke samspillet mellom politisk og administrativ ledelse, og foreslå tiltak som styrker felles evne til å håndtere de økonomiske utfordringene.

EFFEKTIVISERING OG ORGANISASJONSUTVIKLING
I tillegg til strukturtiltakene ser Venstre et betydelig potensial for bedre ressursutnyttelse gjennom organisasjonsutvikling, digitalisering og mer effektiv drift.
Tiltakene innebærer ikke reduksjon av lovpålagte tjenester, men skal bidra til at en større del av kommunens ressurser går til direkte tjenesteproduksjon.

KOMMUNALE VERDIER OG FINANSIELT HANDLINGSROM
Sortland kommune eier gjennom Vesterålen Energi og Utvikling AS en kontrollerende eierandel i Vesterålskraft AS. Regnskapene viser en egenkapital i selskapet på om lag 265 millioner kroner, mens historiske transaksjoner i kraftselskapet kan indikere at den underliggende markedsverdien av aksjeposten kan være betydelig høyere.
Venstre legger til grunn at det gjennom en uavhengig vurdering kan identifiseres muligheter for realisering av deler av de verdiene som er bygget opp. Verdsettingen av bredbåndsvirksomheten viste at konsernet representerer betydelige økonomiske verdier.
På denne bakgrunn er det innarbeidet et ekstraordinært utbytte på 75 millioner kroner i 2027.

Endelig nivå må avklares gjennom en ekstern og uavhengig gjennomgang.
Dersom deler av kapitalen ikke benyttes til gjeldsreduksjon eller investeringer, avsettes resterende midler i et investeringsfond.
Et betydelig ekstraordinært utbytte og et eventuelt salg av deler av kommunens kraftaksjer vil kunne styrke kommunens økonomiske situasjon vesentlig.
Dette vil blant annet kunne:
− bidra til at kommunen unngår innmelding i ROBEK
− redusere behovet for de mest omfattende og inngripende budsjettkuttene
− gi lavere renteutgifter gjennom redusert lånegjeld
− redusere avdragsbelastningen i kommende år
− dempe den framtidige gjeldsveksten
− skape et større økonomisk handlingsrom og økt økonomisk bærekraft på lang sikt
I en tid med økende behov for investeringer i strømnett, energiberedskap og næringsutvikling må kommunen også vurdere om dagens eierstruktur er den løsningen som best ivaretar både kommunens og Vesterålskraft AS langsiktige interesser.
Formålet er ikke å svekke lokalt eierskap, men å sikre at både kommunen og Vesterålskraft AS har det finansielle handlingsrommet som framtidige investeringer vil kreve.

OPPSUMMERING AV MULIG ÅRLIG ØKONOMISK EFFEKT
Samlet identifisert forbedringspotensial anslås til om lag 75-145 millioner kroner årlig når tiltakene er fullt innfaset.

DRIFTSBUDSJETT - TILTAKSLISTE
Beløp i hele millioner kroner. Tall i parentes angir inntekter eller reduserte utgifter.

Tiltak	2027	2028	2029	2030
Udekket iht. kommunedirektørens budsjettframlegg	88,20	45,80	58,30	33,00
Utbytte	(75,00)			
Effekt av strukturtiltak	(10,00)	(45,00)	(55,00)	(60,00)
Sparte renter og avdrag	(12,50)	(12,50)	(12,50)	(12,50)
Følgende kuttforslag fra kommunedirektøren videreføres ikke av venstre:				
Opprettholder dagens voksentetthet i SFO	1,00	1,00	1,00	1,00
Ingen reduksjon i økonomisk sosialhjelp	3,00	3,00	3,00	3,00
Viderefører Sommer-SFO	0,15	0,15	0,15	0,15
Viderefører støtte til Villa Hjertego'	0,25	0,25	0,25	0,25
Beholder dagens ferie-SFO-ordning	0,50	0,50	0,50	0,50
Ingen sommerstenging av barnehager i 3 uker	0,50	0,50	0,50	0,50
Viderefører feriestøtte i miljøtjenesten	0,05	0,05	0,05	0,05
Opprettholder nattbemanning	1,65	2,50	2,50	2,50
Viderefører støtte til brukerorganisasjoner	0,05	0,05	0,05	0,05
Opprettholder transportordning for VTA	0,15	0,15	0,15	0,15
Opprettholder forsvarlig vedlikeholdsnivå	0,60	0,60	0,60	0,60
Opprettholder ungdomsklubber og UKM	0,58	0,58	0,58	0,58
Bruk/ avsetning disposisjonsfond		(0,82)	(3,19)	(3,06)
Overskudd	(0,82)	(3,19)	(3,06)	(33,23)

BUDSJETTVEDTAK

1.

Kommunestyret vedtar forslag til budsjett og økonomiplan med de endringer som følger av dette vedtaket.

2.

Kommunestyret legger til grunn at nødvendige innsparinger i hovedsak skal oppnås gjennom varige og strukturelle tiltak som gir effekt over tid, herunder organisatoriske endringer og framtidige vurderinger av skole- og barnehagestruktur.

3.

Kommunens eiendomsmasse, aksjeposter og øvrige aktiva skal gjennomgås med sikte på å identifisere eiendeler som ikke er nødvendige for kommunens kjernevirksomhet, og som kan realiseres for å styrke kommunens finansielle handlingsrom.

Salgsinntekter skal i størst mulig grad benyttes til å redusere kommunens lånebehov for å styrke kommunens økonomiske bæreevne.

4.

Kommunestyret opprettholder vedtaket om bygging av Sortland flerbrukshall med integrert basishall for turn, i henhold til vedtatt framdriftsplan.

5.

Det vurderes uttak av et ekstraordinært utbytte i Vesterålskraft AS innenfor rammene av forsvarlig eierskap og god selskapsforvaltning.

6.

Sortland kommune skal føre en aktiv havbrukspolitikk med mål om å realisere eksisterende lokaliteter, vurdere nye arealer og bidra til effektive planprosesser for slik å øke inntektene fra Havbruksfondet.

7.

Videre behandling av forhold knyttet til Lilandsvannet og Storvannet skal skje gjennom ordinære konsesjons- og myndighetsprosesser. På grunn av den økonomiske situasjonen prioriteres ikke særskilt oppfølging av sakene før avklaring fra NVE foreligger.

Investeringer knyttet demning i Storvannet utsettes inntil avklaringer foreligger, behovet er faglig dokumentert og konsekvensene for vanngebyrene er tilstrekkelig utredet.

8.

Det gjennomføres en uavhengig ekstern gjennomgang av organisatoriske forhold og samhandling i kommunens øverste ledelse.

Gjennomgangen skal også omfatte organisering, styringslinjer og samhandling mellom politisk og administrativ ledelse.

På bakgrunn av gjennomgangen skal det foreslås tiltak som styrker koblingen mellom politiske beslutninger, forventede resultater og faktisk måloppnåelse.

Rapport med anbefalte tiltak legges fram for kommunestyret senest 30 juni 2027.

Gruppeledere INP, V, MDG og Rødt er invitert inn i møte for behandling av saken.

Gruppeleder Rødt Christopher Ellingsen tiltrer møtet.

Votering:

Kommunedirektørens innstiling falt med null stemmer.

Alternativt forslag fra H og SP vedtatt med 6 stemmer fra H og 1 stemme fra SP

Alternativt forslag fra AP falt med 1 stemme fra AP og 1 stemme fra SV.